

חברת הרשמה לקליניקות למשפט ושינוי חברתי תשפ"א

סטודנטים וסטודנטיות יקרים שלום,

בין התאריכים 15.6.20-27.5.20 תתקיים ההרשמה לקליניקות למשפט ושינוי חברתי לקראת שנת הלימודים תשפ"א. **הרשמה מעבר למועדים אלו תעשה רק על סמך מקום פנוי.**

החינוך הקליני מהווה חוויה מעצבת לסטודנטים הנוטלים בו חלק. התהליך הלימודי בקליניקות מספק לומדים בהן אפשרויות מרובות לבחון את יכולתו של המשפט לשמש ככלי לתיקון חברתי כמו גם הבנה מעמיקה של מגבלותיו של כלי זה, מעניק נסיון בעשייה משפטית פרקטית, בכתבת ניירות מדיניות והצעות חקיקה ובמחקר יישומי. אנו מאמינים כי התהליך זה מעצב עורכי דין מזן חדש – מודעים חברתית, מונעים לתרומה לכלל ומאמינים ביכולתם לשנות ולשפר את פני החברה.

במסמך שלפניכם מפורטות הקליניקות השונות ודרכי פעולתן. אנא קראו אותו בקפידה והירשמו לקליניקה המתאימה לכם. **הרישום לקליניקות** אינו אוטומטי ומותנה בקיום ראיון. **הרישום ייעשה באמצעות פנייה בדואר אלקטרוני למרכז/ת הקליניקה הנמצאת בעדיפות הראשונה שלכם** (פרטי הקשר יפורטו בהמשך מסמך זה). הפנייה צריכה לכלול את הפרטים הבאים: שם, תעודת זהות, שנת הלימודים בשנה הבאה, חוג נוסף אם קיים, דואר אלקטרוני, טלפון סלולרי וקורות חיים. כמו כן יש לציין את שלוש ההעדפות הראשונות על פי סדרן.

- מרכז/יות הקליניקות יפנו למועמדים לצורך קביעת מועד ראיון (אין קבלה באמצעות האתר).
- במקרים בהם מועמדים לא יתקבלו לקליניקה יועבר שמם על ידי המרכז/ת לעדיפות הבאה שלהם, ככל שנותר בה מקום.
- **תינתן עדיפות בכל קליניקה לסטודנטים שסימנו אותה בעדיפות ראשונה.**
- **העבודה המעשית בקליניקות לא תפחת מ-6 שעות שבועיות!**
- **הקבלה מותנית באישור מעבר שנה א'.**

כל קליניקה אשר צמוד לה סמינר מעניקה 8 נקודות זכות (4 קליניות, 4 סמינר) + נק"ז 1 עבור עבודת קיץ. הציון עבור החלק המעשי והסמינר יינתן ויירשם בנפרד בגליון הציונים. עם זאת, למעט במקרים חריגים קבלת ציון עובר ברכיב אחד היא תנאי לקבלת ציון גם ברכיב השני.

קיימת אפשרות לפיה הקליניקה למשפט טכנולוגיה וסייבר תתקיים לא סמינר ואז היא תעניק 5 נק"ז קליניות + נק"ז 1 עבור עבודת קיץ. עבודת הקיץ מותנית בצרכי הקליניקה הרלוונטית.

כל הקליניקות יפתחו בסמסטר א' תשפ"א. אנו עושים מאמץ להתחשב ברצונות הסטודנטים אך ביצוע המטלות בקליניקה הוא חובה.

לידיעתכם, הקליניקות מתוקננות כך שממוצע הציונים בחלק המעשי לא יעלה על 90.

בהצלחה לכולם!

לפרטים ושאלות ניתן לפנות לעו"ד הרן רייכמן, המנהל המקצועי של הקליניקות במייל law.haran@gmail.com

הקליניקה לפמיניזם משפטי עו"ד ורדית אבידן/ ד"ר אריאן רנן ברזילי

הקליניקה בוחנת כיצד החברה הישראלית, הנתפסת כחברה מודרנית, חילונית, דמוקרטית ושוויונית, מתייחסת לנשים החיות בה בתחומים שונים. האם באמת התקדמנו כברת דרך בכל הקשור לזכויות נשים וקידום השוויון המגדרי? או שמא מדובר באשליה של החברה המודרנית הליברלית? ומה תפקידו של המשפט בדרך לשוויון?

ננסה לענות על השאלות לעיל תוך כדי הפנמה תיאורטית ופעילות מעשית בנושאים שונים, כגון: נשים במקום עבודה, הגנה מפני תקיפה מינית במרחב הציבורי, אלימות כלכלית, התייחסות לנשים בבית המשפט לענייני למשפחה ועוד.

במסגרת הקליניקה הסטודנטים/ות נחשפות/ים למדיניות, מנגנונים ומנהגים מושרשים הגורמים לפגיעה בזכויות נשים, הן ברמה האקדמאית והן ברמת השטח. הסטודנטים/ות בקליניקה לוקחים/ות חלק במאבקים ציבוריים של ארגוני נשים, וכן מקדמים/ות דרך הכלי המשפטי, סוגיות הקשורות לזכויות נשים.

במפגש התיאורטי, אשר יועבר על ידי ד"ר אריאן רנן- ברזילי, יוצגו מגוון תיאוריות פמיניסטיות של המשפט תוך התמקדות בתרומה הייחודית של כל אחת מהן לפיתוחו של שיח פמיניסטי ביקורתי ומודע, תוך מתן דגש לשלל הזוויות המרכיבות את המגדר, הדילמות והאתגרים העולים בקידום השוויון המגדרי.

בפעילות המעשית, אשר תועבר בהנחיית עו"ד ורדית אבידן, עורכת דין מצטיינת בעלת נסיון רב בתחומי המשפט השונים, פמיניסטית אקטיביסטית, הפועלת למען קידום זכויות נשים דרך המשפט, ידון החיבור בין התיאוריה לעולם המעשי החברתי והמשפטי ויבחן את השפעתן בפועל של התיאוריות הפמיניסטיות.

בין יתר הפעילויות תפעל הקליניקה במרכז חסרי מעמד בהדר, תייצג בהליכים אזרחיים ובעררים פליליים נפגעות מין, תסייע לנשים תחת אלימות פיזית וכלכלית, תסייע לנשים בזנות ומצבי סיכון ולנשים אשר הופלו במרחבים נוספים כגון עבודה, טיפולים רפואיים ועוד.

ליצירת קשר ומידע נוסף:

עו"ד ורדית אבידן

Vardita80@gmail.com

הקליניקה לזכויות אדם עו"ד סמר קודחה/ ד"ר איתמר מן

בישראל קיימת חברה אזרחית ענפה אשר תחום זכויות האדם מהווה עיסוקה החברתי והמשפטי העיקרי. לצד זאת, הצורך להגן על זכויות האדם בכלל ועל זכויות תרבותיות בפרט, הולך וגדל. הפער בין אזרחי המדינה בני קהילות שונות הוא גדול, והפער בין בעלי כוח ואוכלוסיות מוחלשות הוא מן הגדולים בעולם, כשפער זה מתבטא גם בקשיי נגישות למשפט.

הקליניקה תסייע משפטית לפרטים המשויכים לקבוצות מוחלשות, למיעוט הלאומי הפלסטיני וכן לארגונים העוסקים בהגנה על זכויות אדם. הקליניקה תפעל לקידום והטמעת משפט זכויות האדם הבינ"ל במשפט הישראלי, בקידום ההגנה על הזכות לשוויון, הזכות לחופש ביטוי, הזכות לכבוד, זכויות חברתיות כלכליות וזכויות תרבותיות. בין היתר תתמקד הקליניקה בסיוע לחסרי מעמד, פליטים, ומבקשי מקלט בביסוס, הנגשת ומימוש זכויותיהם לרבות הסדרת מעמד, הזכות לבריאות (פיזית ונפשית), הזכות לדיוור והזכות לביטחון סוציאלי.

הקליניקה תוביל את הטיפול בפונים המגיעים למרכז המסייע לחסרי מעמד בחיפה לרבות כאמור בסוגיות של מעמד, בריאות ועוד. הקליניקה פעלה בשנים האחרונות בסיוע לפליטים המגיעים ליוון ומתכוונת להמשיך פעילות זו גם בשנת הלימודים הקרובה במסגרתה נוסעים הסטודנטים ליוון לצורך סיוע לפליטים בתהליך בקשות המעמד שלהם.

עוד מתוכננת השנה עבודה על פרויקט משותף עם הוועד הציבורי נגד עינויים במסגרתו יבצעו הסטודנטים עבודת צפייה מחקר ומוניטורינג על הליכים בפני בית משפט צבאי. הקליניקה תמשיך ותעסוק בזכות לדיוור.

ההשתתפות בקליניקה תאפשר לסטודנטים לעמוד על יחסי הגומלין בין המשפט הבינ"ל למשפט המקומי החוקתי והמינהלי, ולזהות כלים לפעילות במערכת המשפט המקומית אשר יותר ויותר הולכת ומכרסמת מההגנה על זכויות האדם וערכי הדמוקרטיה. הפעילות תתנהל באמצעות כלים שונים לרבות כתיבת ניירות מדיניות, ייצוג פרטני, עתירות משפטיות, דו"חות צללים ועוד. בין היתר נלמד גם על אודות מגבלות הכלים הקיימים בדיני זכויות האדם הבינ"ל והמקומיים ואיך הדבר משפיע על עיצוב המערכת המשפטית חברתית בישראל.

הקליניקה אם כך עוסקת במגוון רחב של נושאים הנוגעים לקשת הרחבה של זכויות אדם בחברה רב תרבותית כמו שלנו, תוך כדי חקירה מתמדת של התחומים בהם אפשר לחולל שינוי חברתי כזה או אחר באמצעות הכלים המשפטיים הקיימים ומתי אין די באלה, זאת מבלי לפסול יצירתיות בחיפוש אחרי כלים נוספים, בין מעולם המשפט הבינ"ל ובין מחוצה לו.

את הקליניקה ילווה סמינר מחקרי הניתן על ידי ד"ר איתמר מן, והוא יתרכז בזכויות אדם בעיני המשפט הבינלאומי ובין היתר בסוגיית הפליטות.

ליצירת קשר:

עו"ד סמר קודחה samar21qt@gmail.com

הקליניקה למשפט, טכנולוגיה וסייבר ד"ר דלית קן דרור פלדמן

בעידן הטכנולוגי כיום עולות שאלות משפטיות רבות ועוסקות בתחומים רבים כגון: הגנת הפרטיות ו-Big Data, קניין רוחני וזכויות אזרח, קניין רוחני וזכויות אדם, התקפות קיברנטיות וביטחון לאומי, זכויות יוצרים בעידן האינטרנט, אחריות ספקים לפגיעות ברשת ועוד. חלק מהשאלות המשפטיות הן חדשות לגמרי ולא זכו להתייחסות מלאה מהקהילה המשפטית בארץ ובעולם.

הקליניקה למשפט, טכנולוגיה וסייבר הינה ראשונה מסוגה בישראל, ופועלת במסגרת [המרכז למשפט וטכנולוגיה](#) להעצמה ושינוי חברתי בהיבטים שונים של טכנולוגיה, סייבר ומשפט.

הקליניקה, באמצעות דיני הקניין הרוחני ודינים אחרים, פועלת להפקת ניירות עמדה, ניסוח הצעות חוק, ליווי משפטי של ארגונים ופעילות הסברה בתחומים שונים הנוגעים לקניין רוחני, פרטיות, יזמות וסייבר.

הקליניקה נוטלת חלק פעיל בהגנה על חופש ביטוי באינטרנט, בהגנה על הזכות לפרטיות בעידן ביג דאטה, סייבר ומצבי חירום, בזיהוי חסמים בקידום יזמות בתחום הטכנולוגי וקידום מדיניות משפטית ראויה, באיזון בין השמירה על הקניין הרוחני לבין זכות הציבור לדעת ועוד.

ככל שיתקיים סמינר מלווה, המנחה האקדמי יהיה ד"ר דניאל-בן-אוליאל והסמינר יתמקד ביזמות טכנולוגית

למידע נוסף:

[עו"ד דלית קן-דרור פלדמן](#)

dalitkd@gmail.com

הקליניקה למשפט ומדיניות חינוך **עו"ד הרן רייכמן/ד"ר תמי הראל בן שחר**

הקליניקה למשפט ולמדיניות חינוך שואפת לקדם שיוויון בחינוך, לצמצם פערים בחינוך בין מגזרים שונים בחברה הישראלית ולפעול לחיזוקו של החינוך הציבורי בישראל. כל זאת באמצעות ניסוח הצעות חוק, הגשת עתירות, גיבוש מסמכי מדיניות והעלאת מודעות בשיח הציבורי הישראלי.

הקליניקה ייצגה לאורך תשע שנות קיומה אלפי פונים (הורים ותלמידים) בנוגע לפגיעות שונות בתחום החינוך ומגישה בכל שנה עתירות מנהליות ועתירות לבג"ץ.

לקליניקה תפקיד מרכזי במאבק כנגד תופעות של הפרטה, הפליה והדרה במערכת החינוך. כך למשל עתירות שהגישה הקליניקה הובילו לקביעת סטנדרטים ראויים להליכי רישום לבתי ספר יסודיים, חטיבות ביניים ולתיכונים, תוך ביטול מדיניות רישום פסולה ברשויות שונות, לקביעת סטנדרטים בנוגע לגביית תשלומי הורים, למימוש הזכות לחינוך של מבקשי מקלט ועוד. הקליניקה פועלת למימוש הזכות לחינוך של קבוצות מוחלשות ומודרות בחברה – מבקשי מקלט, חרדים המבקשים ללמוד בחינוך ממלכתי, המיעוט הערבי פלסטיני ועוד.

במסגרת הקליניקה פועלים הסטודנטים לצד עורך דין עתיר ניסיון ומשקיעים מאמצים מרובים בסוגיות כגון מניעת הפליה במערכת החינוך, תקצוב, שוויון, יוקר החינוך ועוד. בנוסף להליכים המשפטיים בהם עוסקת הקליניקה פועלת הקליניקה בפרויקטים מחקריים שונים כדי לקדם את הידע והשיח המשפטי בתחום מדיניות החינוך.

הקליניקה תקיים בתאריכים 18.8.20-7.9.20 מוקד פניות טלפוני לקראת ולאחר פתיחת שנת הלימודים. במועדים אלו, סטודנטים ידרשו לקחת חלק במוקד בנוכחות של כ-4 ימים בפקולטה עצמה.

את הקליניקה ילווה סמינר עיוני בהנחיית ד"ר תמי הראל בן-שחר. מטרתו של הסמינר לעורר דיון ביקורתי הקושר בין תיאוריה ומעשה בתחום המשפט ומדיניות החינוך.

תפקידו של הסמינר בהקשר זה הוא כפול: ראשית, הסמינר יעניק למשתתפות ולמשתתפים כלים תיאורטיים לבחינת הסוגיות המעשיות בהן יעסקו בעבודתם המעשית, לגיבוש המטרות הראויות לפעילות חברתית בתחום זה, לבחירת אופן הפעולה המשפטי ולבחינת תוצאות הרוחב של פעילותם. שנית, המשתתפות והמשתתפים יעשו שימוש בתובנות העולות מניסיונם המעשי על מנת לאתגר ולשכלל את החשיבה התיאורטית בתחום המשפט ומדיניות החינוך. הנושאים התיאורטיים שיידונו בסמינר הינם, בין היתר, תפקיד החינוך בחברה ליברלית ורב-תרבותית, תיאוריות של שוויון וצדק חלוקתי בחינוך ותיאוריות של הפרטה. כמו כן נבחן את יתרונותיו וחסרונותיו של המשפט ככלי לשינוי חברתי באופן כללי, ובתחום מדיניות החינוך בפרט.

ליצירת קשר ולמידע נוסף:

עו"ד הרן רייכמן

law.haran@gmail.com

עו"ד ועו"ס דנה גילה/ פרופ' אורנה רבינוביץ עיני

הקליניקה ליישוב סכסוכים היא קליניקה חדשנית אשר מטרתה להעניק לסטודנטים ידע מעמיק וניסיון מעשי באפשרות לפתרון סכסוכים בדרך של מו"מ, מיומנויות תקשורת וגישור.

ההליך המשפטי הפורמלי מתאפיין פעמים רבות בכשלים מבניים כגון סרבול, עלויות כספיות גבוהות ופגיעה עמוקה ביחסים בין הצדדים. נוסף לכך, ההתדיינות המשפטית אינה מטפלת בשורשי המחלוקת בין הצדדים, כך שלעיתים גם מיצוי ההליך המשפטי, ואפילו זכייה בו, אינה מביאה לסיום המחלוקת ואף גוררת החמרה ביחסים.

פתרון אפשרי לקשיים המוצגים לעיל נעוץ בקידום פתרון סכסוכים בדרכים אלטרנטיביות – גישור, יישוב סכסוכים, פתרון בעיות ועוד. הקליניקה תבקש להכיר לסטודנטים את דרכי הפעולה האלטרנטיביות, על יתרונותיהן וחסרונותיהן.

הקליניקה תפעל להקניית כלים לפתרון לפתור סכסוכים בין-קהילתיים ופנים-קהילתיים שונים בקרב אוכלוסיות מוחלשות באמצעות הליכי גישור, ותעשה שימוש בכלים של יישוב סכסוכים גם לקידום ולהעצמתן של הקהילות באופן רחב. הקליניקה תפעל לקדם הליכי גישור בין קהילות מוחלשות לגורמים מוסדיים וכן תפעל לשינוי מדיניות בתחומי העיסוק של הקליניקה.

בין השאר, יתרגלו הסטודנטים גישורים בסימולציות בכיתה, ישתתפו בגישורי אמת בנושאים שונים (בליווי מגשר בכיר), ישתתפו בפרוייקטים קהילתיים המצריכים מיומנויות גישור, ויסייעו בהפצת השפה והגישה הגישורית.

דוגמאות לפרוייקטים בהם עסקה הקליניקה: גישור בין דיירים בבניין שהוכרז כ"מבנה מסוכן", קידום תקצוב מרכזי הגישור הקהילתיים הפועלים היום בארץ, הנחיית סדנאות בתחום הגישור ועוד. חלק מן הפרוייקטים מתקיימים באוניברסיטה, וחלקם מחוץ לה.

טרם פתיחת שנת הלימודים (התאריכים יפורסמו בהמשך) יעברו הסטודנטים בקליניקה "קורס גישור" בן 60-66 שעות (10 מפגשים) שבסופו יקבלו תעודת מגשר. הקורס יאפשר להטמיע אצל הסטודנטים את שפת הגישור לפני תחילת הפעילות המעשית בקליניקה. נוכח העלויות הגבוהות של קורס הגישור עבור הפקולטה, לא תתאפשר פרישה מהקליניקה אלא במקרים מיוחדים.

את הקליניקה ילווה סמינר אקדמי של פרופ' ארנה רבינוביץ עיני אשר מטרתו כפולה. ראשית, הסמינר יעניק למשתתפות ולמשתתפים כלים תיאורטיים לבחינת ההליכים בהן יעסקו בעבודתם המעשית, לגיבוש המטרות הראויות לפעילות הקליניקה ולאופן פעילותה. שנית, המשתתפות והמשתתפים יעשו שימוש בתובנות העולות מניסיונם המעשי על מנת לאתגר ולשכלל את החשיבה התיאורטית בתחום הגישור ויישוב סכסוכים.

לפרטים והרשמה אנא צרפו קורות חיים ומכתב מלווה קצר המסביר את רצונכם להשתתף בקליניקה זו ושלחו לכתובת המייל:

dana.giloh@gmail.com

קליניקה למימוש זכויות אדם באמצעות המשפט האזרחי

עו"ד רעות כהן/ ד"ר שגית מור

הקליניקה למימוש זכויות אדם באמצעות המשפט האזרחי היא קליניקה חדשנית שמטרתה להעניק כלים – עיוניים ומעשיים – שיאפשרו למשתתפי הקליניקה לפעול לקידום זכויות אדם, בעיקר בקרב אוכלוסיות מוחלשות, באמצעות המשפט האזרחי – הליכים נזיקיים, תובענות ייצוגיות, סעדים בגין פגיעה בזכויות צרכניות, בגין קיפוח בחוזים אחידים ועוד.

הניסיון המצטבר בעריכת דין חברתית מלמד כי הכלים הסטנדרטיים של המשפט הציבורי והפלילי אינם נותנים מענה מספק ושלם לפגיעה בזכויות האדם, בין בשל מגבלות מהותיות על קשת הסעדים האפשרית, הן מטעמים הנוגעים לסדרי הדין והראיות. לדוגמה, בעוד שההליך הציבורי מוכוון לעתים קרובות על ידי שיקולי מניעה (או ענישה), והסעדים בו מוגבלים (בעיקר בהליך המינהלי) לסעדי מנע הצופים פני עתיד, הליכי המשפט האזרחי מעניקים כוח רב יותר לפרט הנפגע, הן מבחינת השליטה על ההליך, הן מבחינת הכוח לזכות בתרופה על פגיעות עבר (לדוגמה, באמצעות סעדי פיצוי והשבה) וזאת בנוסף לאפקט ההרתעתי של הסעד האזרחי על התנהלות הרשות הציבורית בעתיד (לדוגמה, פיצוי עונשי בגין מעצר שווא)..

ההבנה כי הפגיעה בזכויות אדם ובאוכלוסיות מוחלשות עלולה להתרחש לא רק על ידי גופים ציבוריים אלא גם על ידי גופים פרטיים עתירי כוח, מחזקת את הצורך במתן הגנה אזרחית ל"אזרח הקטן" מפני ניצול לרעה של פערי כוחות לצורך זכייה ביתרון לא הוגן, טיפול לא הוגן בגביית חובות כספיים, שלילה או עיכוב של זכויות לכספי ביטוח, ופגיעות צרכניות אחרות באוכלוסיות רחבות, לעיתים מוחלשות. הקליניקה תעניק לסטודנטים ידע מעמיק – עיוני ומעשי – שיסייע להם בהפעלת סוללת התרופות האזרחית, תוך כדי הבנה והיכרות עם היתרונות (והחסרונות) שיש להליכים אזרחיים ככלי לקידומן של זכויות אדם – הן למול רשויות ציבוריות, והן למול גופים אזרחיים. לצד ההליכים האזרחיים מגישה הקליניקה עתירות לבג"ץ כנגד רגולטורים שאינם מגנים דיים על האוכלוסיות המוחלשות.

את הקליניקה ילווה סמינר בדיני נזיקין ושינוי חברתי של ד"ר שגית מור.

דרישת קבלה – עדיפות לבעלי ציון עובר בדיני חוזים ודיני נזיקין. תשקל קבלת חריגים בשנה ב'.

לפרטים והרשמה :

עו"ד רעות כהן, reutc.law@gmail.com